

5) Vládní návrh stavebního zákona – sněmovní tisk 1008

Návrh zákona uvedla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová – za zásadní a nutné označila reformu stavební správy – odůvodnila; věcným záměrem je čistá stavební správa – v rámci meziresortního řízení vzešel ústupek Svazu měst a obcí (SMO) - vznikla kompromisní varianta (opatření proti nečinnosti úřadu); dohoda s MV o zrušení jednohlavých stavebních úřadů – vzniknou obce s rozšířenou působností; vzata na vědomí poslanecká připomínka čisté státní stavební správy proti zakomponovanému, v původním NZ, hybridnímu modelu – podpora legislativní Rady vlády – důvodem dosažení podjatosti na úrovni obcí – MMR řešena otázka dotčených orgánů; popsala budoucí strukturu správy, která vychází z rozeslaného komplexního PN – součástí nově vzniklý specializovaný a odvolací stavební úřad - reakce na původní problém, kde vznikala kumulace na krajských stavebních úřadech; zastoupení stavebních úřadů stejné jako nyní – územní pracoviště krajského stavebního úřadu – zajištěno rozptýlení pro jednotlivá území; výhodami nového systému jsou: 1) při kumulování více projektových záměrů bude zajištěn dostatek pracovníků a 2) dodržování lhůt díky vzájemné spolupráci úředníků; zmínila existenci dalšího PN z dílny posl. Kupky, který navrhuje zachování stávající struktury úřadu na obecní a krajské úrovni v přenesené působnosti, ale současně počítá s nezávislostí stavebního úřadu, jako nepodřízeným a nejvyšším i se zřízením specializovaného; nevýhodou PN je model, kde vzniká nemožnost vynucení lhůt – není počítáno se spoluprací (oddělení zaměstnanci) – důvod proč není podporován ze strany MMR; informovala o jednání s velkými městy (Praha, Brno, Ostrava) a dalšími dotčenými v oblasti územního plánování – současně v NZ jako přenesená působnost; diskutuje se o zcela samostatné působnosti, kde není shoda velkých měst a malých obcí – důvod objasnila; součástí komplexního PN, předloženého HV, jsou úpravy vložené MMR - implementace, transpozice vybraných ustanovení – podpora využívání energie z obnovitelných zdrojů, úprava procesního postupu řešeno občansko-právní námitky, vložení lhůty 10 let platnosti povolení navázané na právní moc povolení a doplnění skončení platnosti povolení stavby a povolení obnovy do důvodů pro odstranění stavby; obsahuje úpravy v oblasti územně plánovaných dokumentací – doplnění možnosti pro schvalující orgán v případě změny územně plánovací dokumentace sloučit společně jednání a veřejné projednání; vložení lhůt pro činnost pořizovatelů;

Radim Fiala navrhl sloučené projednávání bodů 4) a 5), o kterém se následně hlasovalo.

Hlasování o sloučené rozpravě: 15 pro, 0 proti, 0 se zdrželo – nemám k dispozici

6) Vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona – sněmovní tisk 1009

Zastupující zpravodaj Leo Luzar na úvod upozornil na existenci dvou komplexních PN – zasílání PN je nutné ke komplexnímu PN, nikoliv původnímu NZ; očekává legislativní vyjasnění jak oba komplexní PN vypořádat ve vztahu k do budoucna podaným PN – existence dvou komplexních PN bude chaotické; osobně přítomen při přípravě NZ; za podstatu NZ považuje ujasnění záměru, zda oddělit státní správu od samosprávy nebo nikoliv; nyní kompromisně předkládaný návrh vidí těžko realizovatelný v praxi – důvodem předložení komplexních PN; stručně okomentoval základní teze předkládaného PN (k dispozici členům HV v e-podobě); v rámci obsahu komplexního PN upozornil na str. 10, kde se objevuje v § 22 ministerstvo obrany, na str. 12 a 13 jsou popsány základní

parametrické změny postavení obecních a krajských úřadů, na str. 22 vyjmenování překážek k výkonu územně plánovací činnosti – očekává rozšiřování x zužování působností prostřednictvím PN – praktické dopady možných výjimek; za důležité považuje obsah na str. 27, kde je hovořeno o jednotných standardech – výzva k budoucí podobě elektronizace státní správy a vymezování standardů (bod 4 v § 59); osobně vytknul MMR obrovské množství legislativně technických úprav (překlepy, písmenka, změny názvů...) – nesvědčí o precizní přípravě; na závěr upozornil, že zaslaný podkladový materiál skupiny poslanců je k diskusi pro členy HV, možný k osvojení členy HV a případné PN by bylo dobré směřovat k tomuto komplexnímu PN;

Vojtěch Munzar – se ohradil proti označení komplexního PN posl. Kolovratníka a dalších, jako komplexního PN hospodářského výboru, které již v průběhu diskuse několikrát zaznělo; požádal o posečkání na znění obou komplexních PN, než dojde k osvojení HV; doporučil konsensuální postup při projednávání, který dosud postrádá; původní NZ kompromisním na základě dohody se SMO – jakým způsobem se přijetím komplexního PN dohoda ovlivní a je-li nadále se SMO jednáno; za klíčové označil pravomoci v oblasti soukromého vlastnictví – komplexní PN výrazně rozšiřuje – dotázal se ministryně co je cílem těchto rozšiřování;

Klára Dostálová – konsensuální projednávání je komplikované; objasnila spolupráci MMR na komplexním PN posl. Kolovratníka a dalších; ve vztahu k SMO je ze strany vlády dosud podpořen dohodnutý (předložený) model; v případě rozhodnutí PS o jiném znění bude MMR se SMO vyjednávat – stejná územní pracoviště, stejní zaměstnanci – změna pouze ve správě státu, nikoliv obcí – jako příklad uvedla nynější překážku v personálním metodickém vedení – rozdílné v jednotlivých krajích; MMR podporuje u povolování (stavebního řízení) oddělení – čistou stavební správu; při řešení územního plánování podporuje samosprávu – není záměrem zasahovat obcím do jejich rozhodnutí;

Aleš Mácha, legislativní odbor MMR – rozšíření možnosti pro vyvlastnění bylo v původním NZ – projednávalo s legislativní Radou vlády; dlouhodobě a podrobně diskutováno; nově se ruší možnost předkupního práva, které je dnes obsaženo v § 101 stavebního zákona – stanovuje nejistotu původním vlastníkům – obhájil na příkladu povinností původního vlastníka při prodeji, např. ve vztahu k veřejnému prostranství a následné pozici a práv obcí;

Radim Fiala – označil dnešní projednávání z hlediska nově přidaného komplexního PN za ryze informativní; stále v platnosti usnesení o přerušení projednávání a lhůtách pro podávání PN; dnešní jednání pouze v návaznosti na obdržení komplexního PN – konkrétní seznámení se změnami a diskuse vedoucí k možnému osvojení HV;

Marian Jurečka – za kontroverzní označil gesci nad stavebním zákonem, které bylo PS přiděleno HV – novelizace stavebního práva spadá garančně pod výbor pro veřejnou správu; není mu jasné vyjádření opakovaného meziresortního řízení – osobně nezaznamenal; ohradil se nad označením komplexního PN jako návrhu HV; požádal o možnost vystoupení senátorky Hubáčkové;

Klára Dostálová – v minulosti na HV sdělena přesná data projednávání pro meziresortní řízení; na základě podnětu posl. Jurečky z vedeného kolegia znovu posláno – meziresortní řízení proběhlo min. 3x; rozdílnost NZ v čisté stavební správě k současnému modelu, nezaručí shodu při jakémkoliv počtu meziresortních řízení – vyjádření legislativní Rady vlády – 303 připomínek z 8000 stále zůstanou nevyřaditelnými; obhájila přidělení HV jako garančního;

Petr Dolínek – za scestné označil osobní vyjednávání ministryně pro konsensus se zástupci např. SMO v rámci změn, prostřednictvím předkládaných PN – v případě přijetí PN v PS přebírá odpovědnost Sněmovna, nikoliv ministerstvo; dnes předložený komplexní PN není pouze posl.

Kolovratníka – osobně autorem vlastních stavebních předpisů pro velká města – veden dlouhodobý dialog se zástupci měst, MMR i poslanců – předložený komplexní PN je výsledkem širších dohod a podnětů; nutné bude v budoucnu označit ten komplexní PN, ke kterému se budou jednotlivé, budoucí PN vázat; osobně avizoval PN v oblasti územních plánů u komplexního PN posl. Kolovratníka – stručně odůvodnil; v závěru obhájil garanci HV nad stavebním zákonem;

Radim Fiala se vyjádřil k žádosti vystoupení senátorky Anny Hubáčkové.

Leo Luzar – vysvětlil, že předložený komplexní PN není pouze dílem posl. Kolovratníka – jde o materii vzniklou napříč členy HV – osobně také přítomen diskusím – posl. Kolovratník jako původní zpravodaj pouze předkladatelem, aktérem rozeslání a vložení do systému;

Vojtěch Munzar – prosazení státní správy, jak je navrhováno v komplexním PN prostřednictvím některých zástupců poslanců a tvrzení, že se tak děje i proti názoru a vyjádření vlády, označil za „pohádku“ – zřejmě je i na podpoře komplexního PN ze strany MMR, navzdory tisícům připomínek z meziresortního řízení a jednáním vlády se SMO; odpověď v oblasti vyvlastnění nepovažuje za dostačující; vyvlastnění považuje za velký zásah do lidských práv – jejich rozšiřování vnímá negativně – zastává názor, že obec se svým aparátem má daleko větší zkušenosti, než jakýkoliv malý, soukromý vlastník; změnu ve vlastnických právech soukromých vlastníků a obcí označil za nevyváženou; při rozhodování o osvojení si jednoho ze dvou komplexních PN, je třeba brát v úvahu i dopad délky stavebního řízení – panují velké obavy ze zdržení díky přechodným ustanovením, které jsou v původním NZ i dnes projednávaném komplexním PN – požádal ministryni o vyjmenování záruk, které tyto obavy vyvrátí a současně o finanční upřesnění nákladů spojených se vznikem specializovaných úřadů a jejich provozem – varování MV před ekonomickými dopady při přijetí kteréhokoliv z dnes projednávaných znění NZ;

Klára Dostálová – analýza MV s MMR diskutována – nejrizikovější stavba úřadů na zelené louce – tato výstavba je naprosto vyloučena; v ČR 1300 stavebních úřadů, u kterých dojde pouze k modifikaci podle schváleného modelu – k žádné nové výstavbě docházet nebude; stát platí obcím 4 mld. Kč/rok – ekonomický dopad NZ je 3,8 mld. Kč/rok – ve finální rozvaze rozlišnost 230 mil. Kč oproti MV; po proběhlých diskusích s MMR byla analýza MV stažena – vedlo k zavádějícím závěrům; stručně popsala dění dopadů pro obce při přijetí každé, z dvou předkládaných variant státní správy; v obou případech je posilování územního plánování v působnosti měst a obcí; dnes je obec účastníkem pouze ve fázi územního rozhodnutí – nově účastníkem ve všech fázích stavebního povolení – dochází k velkému posílení role obcí – neodůvodněné obavy vyšachování obcí z procesu schvalování;

Milan Feranec – v úvodu se vyjádřil k přidělení projednávání ST 1008 a 1009 hospodářskému výboru jako garančnímu; zmínil schválené usnesení HV z listopadu 2020 včetně přesných termínů, na které bude následně navazovat projednávání jednotlivě přijatých PN a současně se HV rozhodne o osvojení některého z předložených komplexních PN; požádal o smysluplné využití času k debatě o samotném NZ a zaslaném, možném komplexním PN;

Marian Jurečka – z procesního hlediska se negativně vyjádřil k uvedenému posl. Dolínkem – argumentoval přenesením části správy u některých ministerstev na samosprávu; zodpovědnost za finální znění zákona je vždy v kompetenci ministra daného resortu – především v obhajobě NZ k široké veřejnosti; i přes uvedené argumenty zpochybnil projednávání stavebního zákona na HV, jako garančním výboru; v rámci územního plánu obcí upozornil na problematiku průmyslové výstavby, kde avizoval PN prostřednictvím kterého bude uvedené řešeno;

Radim Fiala udělil slovo senátorce Anně Hubáčkové.

Senátorka Anna Hubáčková – v úvodu zmínila dlouhodobý zájem při postupu a vývoji stavebního zákona – aktivní účast při různých jednáních – spolupracovníkem očekávaného komplexního PN; v minulosti zákonem ustaven výkon veřejné správy co nejbližší k občanovi – vznik kombinované veřejné správy – novým NZ dochází k decentralizaci tohoto vztahu; oddělení státní správy od samosprávy považuje za jedno z nejvýznamnějších rozhodnutí; vznikající komplexní PN nechce představovat – cíl je stejný – zrychlení stavebního řízení; nový komplexní PN se neprodrazuje – nepočítá se vznikem nových stavebních úřadů; náklady spojené s dopracováváním komplexním PN avizovala podstatně nižší a současně zachovávající přístup občana co nejbližší jeho bydlišti (investičním záměrům); v závěru zdůraznila stejný cíl – zrychlení stavebního řízení a požádala o důslednou diskuzi nad zamýšlenou decentralizací;

poslanec Adam Kalous, místopředseda výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj – spolupředkladatel komplexního PN; upřesnil, že zaslaný komplexní PN je předkládán skupinou poslanců, kde jsou zastoupeni i členové VSR; problematikou stavebního zákona se zabývá 3 roky – vděčný za dohodnutý konsensus obsažený v komplexním, dnes předloženém PN; při vystoupení v 1. čtení označil předkládaný NZ jako dobrý základ pro další diskusi, ale je třeba úprav; zastává jednoznačný názor o urychlení stavebního řízení při oddělení státní správy od samosprávy; komplexní PN jednoznačně posiluje obecní plánování obcí – vytvořen prostor pro vznik městských předpisů; ad posl. Munzar – VSR žádný komplexní PN nepřipravuje, jako mpř. zmíněného výboru o jeho existenci nemá ponětí – jde o osobní aktivitu posl. Kupky – známo je mu pouze, že daný PN klade velký důraz na digitalizaci současného stavu (obsahuje i dnešní PN) – samotná digitalizace nepomůže ke zrychlení řízení;

Vojtěch Munzar – reagoval a upřesnil své vyjádření; položil dotaz předkladatelům komplexního PN ohledně detailního vysvětlení možnosti odvolání – neapanuje obava ze vzdálení se této možnosti drobným stavebníkům?

Leo Luzar – upřesnil, že se jedná o komplexní PN, který by se měl stát stěžejním pro předkládání PN – finální rozhodnutí proběhne budoucím hlasováním; ad posl. Munzar – jedná se o praktické otázky systému podle jeho nastavení; popsal současnou, také ne plně komfortní praxi, při odvolávání drobného stavebníka při nedovolání stavby ze strany obce;

náměstek MPO Eduard Muřický – vyjádřil stanovisko ke komplexnímu PN – existuje zpětná vazba od stavebního sektoru (stavební firmy, investoři, projektanti, autorizovaní inženýři atd.) – jednoznačně stavební i podnikatelskou sférou vnímán pozitivně; z pohledu mezinárodní konkurenceschopnosti je právě parametr složitosti stavebního řízení poškozujícím prvkem v mezinárodním srovnání; doporučení OECD i ostatních organizací je radikální řez v této věci; jednoznačnost kompetence v oblasti exekutivy, bez dělení pravomocí je vnímán jako správný krok; současně např. u výstavby bytů je doporučováno radikální zjednodušení; v případě diskutovaného komplexního PN vypadly cca 3 technické věci v oblasti jaderného zařízení – oslovil HV s možností tyto věci za MPO zakomponovat – konkrétně popsal, kterých změn se dotýká – s MMR již diskutováno;

Vojtěch Munzar – ad uvedeného posl. Luzarem – stávající neutěšený stav si všichni uvědomujeme, nikdo ho neobhájí – problém omezování konkurenceschopnosti ČR i možnost státních a soukromých investic jsou zřejmé; za odlišné označil úhel pohledu na model, kterým se má stavební zákon v budoucnu ubírat – důležité je hledat styčné body, kam se má státní správa ubírat, aby v budoucnu fungovala;

náměstek MŽP Vladimír Mana – zjednodušení státní správy v oblasti povolování staveb také vítá; komplexní PN přeposlaný posl. Kolovratníkem označil z hlediska aplikace za funkční; z pohledu MŽP nevidí žádné komplikace; stěžejnější pro MŽP bude ST 1009 související, kde pro MŽP dochází ke

změnám ve složkových předpisech – zde by v případě přitvrzování ve veřejných zájmech v oblastech životního prostředí nastal velký problém; v rámci předložené materie komplexního PN upozornil na realizovatelnost „praktických“ kroků (spisová rozluka všech současných stavebních úřadů do nových úřadů – časově náročný proces – do 31. 7. 2023 z osobního pohledu nerealizovatelný – 300 km fyzických spisů!!!); oddělený model z osobní 20leté praxe ve státní správě označil za vhodnější z hlediska jednoduchosti a přehlednosti – není vhodné uspěchat a podcenit některé konkrétní náležitosti.